

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului legii pentru modificarea
și completarea unor acte legislative**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 153–156 BIS), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1:

la alineatul (1), cuvântul „două” se substituie cu cuvântul „trei”;

la alineatul (2), cuvintele „de invalizi” se substituie cu cuvintele „de persoane cu dizabilități”.

2. La articolul 3 alineatul (2), sintagma „ Activitatea asociațiilor obștești trebuie să aibă un caracter transparent,” se substituie cu sintagma „ În statutul asociației obștești urmează a fi specificate normele prin care asociația obștească își va face publică activitatea.”.

3. La articolul 9 alineatul (4), ultima propoziție se exclude.

4. La articolul 12, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Calitatea de membru se confirmă ca urmare a adoptării deciziei cu privire la primirea în rândurile asociației obștești de către organul competent, potrivit statutului asociației obștești.”

5. Articolul 16 alineatul (1):

la litera d), cuvintele „și sarcinile” și cuvintele „durata activității asociației obștești” se exclud;

la litera g), cuvintele „sediul acestora” se exclud.

6. Articolul 17 se completează cu alineatele (6¹) și (9) cu următorul cuprins:

„(6¹) Pentru înregistrarea modificărilor cu privire la alegerea/realegerea conducătorului, asociația obștească prezintă organului de înregistrare, în termen de o lună de la data aprobării hotărârii, următoarele acte:

- a) procesul-verbal de alegere/realegere a conducătorului asociației obștești;
- b) copia de pe buletinul de identitate al conducătorului asociației obștești.”

„(9) Pentru înregistrarea filialelor și reprezentanțelor asociațiilor obștești străine se va prezenta decizia organului de conducere al asociației obștești privind constituirea filialei sau reprezentanței, cu indicarea persoanei abilitate de a reprezenta asociația obștească în Republica Moldova, statutul asociației obștești cu traducerea în limba română, precum și documentele enumerate la alin. (5) lit. a), b), d)-h). Actele de constituire ale asociației obștești și decizia de constituire a filialei sau reprezentanței urmează a fi prezentate Ministerului Justiției cu respectarea cerințelor stabilite în acordurile internaționale.”

7. La articolul 18, cuvintele „să amîne înregistrarea statutului” se exclud;

8. Articolul 20 se abrogă.

9. Articolul 21 alineatul (1):

cuvîntul „excepționale” se exclude;

litera b) se exclude;

se completează cu o nouă literă, g), cu următorul cuprins:

„g) nu a fost prezentat tot setul de acte indicate la art.17 alin. (5).”

10. Articolul 23:

în denumire, sintagma „Registrul de stat al” se substituie cu sintagma „Registrul de stat al organizațiilor necomerciale, parte integrantă a Registrului de stat al unităților de drept”;

alineatele (1) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(1) Ministerul Justiției ține Registrul de stat al organizațiilor necomerciale.”

„(3) Datele din Registrul de stat al organizațiilor necomerciale sînt accesibile pe site-ul Ministerului Justiției.”

11. La articolul 25 alineatul (1), litera (c) va avea următorul cuprins:

„c) să informeze anual organul de înregistrare asupra continuării activității asociației, indicînd denumirea, sediul organului de conducere, datele privind conducătorii asociației, care se trec în Registrul organizațiilor necomerciale. Această prevedere se aplică doar asociațiilor obștești care au obținut statutul de utilitate publică sau au primit fonduri publice în anul precedent.”

12. La articolul 30 alineatul (1), după cuvintele „asociației obștești” se completează cu cuvintele „, fundației și instituțiilor private, ”.

13. Articolul 30¹:

la alineatul (1) literele a), b) și c), alineatul (2), alineatul (3) literele a), b) și c) și alineatul (5), după cuvintele „asociație obștească”, se completează cu cuvintele „fundație și instituție privată”, la cazul gramatical corespunzător;

la alineatul (4), prima propoziție va avea următorul cuprins:

„(4) Asociația obștească, fundația și instituția privată, care solicită statutul de utilitate publică trebuie să-și desfășoare activitatea în mod transparent, ceea ce se va manifesta, în special, prin publicarea în mijloacele de informare (inclusiv pe pagina web a asociației, fundației sau instituției private) a rapoartelor lor anuale și prin prezentarea acestora către organul de înregistrare în cel mult 3 luni de la expirarea anului. ”.

14. Articolul 31:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Comisia de certificare este alcătuită din 9 membri, dintre care 3 sînt desemnați de Președintele Republicii Moldova, 3 de Parlament și 3 de Guvern. Cel puțin un membru din cei 9 desemnați trebuie să fie specialist în domeniul financiar. Membrii Comisiei de certificare sînt desemnați în urma unui proces de selecție deschis și transparent. Cel puțin 2 din cei 3 membri desemnați de fiecare organ menționat trebuie să fie reprezentanți ai asociațiilor obștești, fundațiilor și instituțiilor private care au statut de utilitate publică, aleși în bază de concurs.”;

la alineatul (3) litera e), după cuvintele „asociații obștești” se completează cu cuvintele „fundații și instituții private”;

alineatul 9 va avea următorul cuprins:

„(9) Secretariatul Comisiei de certificare va fi asigurat de subdiviziunea de profil din cadrul Ministerului Justiției.”;

la alineatul (11), sintagma „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și” se exclude;

alineatul (11¹) va avea următorul cuprins:

„(11¹) În termen de pînă la 20 decembrie a fiecărui an, Comisia de certificare publică pe pagina web oficială a Ministerului Justiției lista actualizată a organizațiilor necomerciale de utilitate publică. Lista este publicată și de către Inspectoratul Fiscal pe pagina sa web oficială.”;

la alineatul (12), sintagma „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și” se exclude.

15. Articolul 31¹ alineatul (1):

la literele a) și h), după cuvintele „asociațiilor obștești” se completează cu cuvintele „, fundațiilor și instituțiilor private”;

la literele c) și e), după cuvintele „asociațiile obștești” se completează cu cuvintele „, fundațiile și instituțiile private”;

litera e¹) va avea următorul cuprins:

„e¹) menține lista actualizată a organizațiilor necomerciale de utilitate publică.”;

la litera i), sintagma „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” se exclude.

16. Articolul 32:

după cuvintele „Asociația obștească” se completează cu cuvintele „, , fundația și instituția privată”;

la literele d) și e), după cuvântul „asociației” se completează cu cuvintele „, , fundației și instituției private”.

17. Articolul 32¹ :

la alineatul (1), litera b) se exclude;

alineatul (3) se exclude;

la alineatul (6), cifra „7” se substituie cu sintagma „până la 7 zile lucrătoare”;

la alineatele (7) și (8), după cuvintele „Asociația obștească” se completează cu cuvintele „, , fundația și instituția privată”;

la alineatul (9), cuvintele „ amânare sau” se exclud;

se completează cu un nou alineat, (10), cu următorul cuprins:

„(10) Neprezentarea cel puțin a unuia din documentele specificate la articolul 32, conduce la neexaminarea cererii de atribuire a statutului de utilitate publică.”

18. La articolul 32² alineatul (1), după cuvintele „asociației obștești” se completează cu cuvintele „, , fundației și a instituției private”.

19. Articolul 32³ va avea următorul cuprins:

„Articolul 32³ . Datele despre asociațiile obștești de utilitate publică

(1) Datele despre asociațiile obștești de utilitate publică se înregistrează în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale.

(2) În Registrul de stat al organizațiilor necomerciale se introduc următoarele date despre asociațiile obștești de utilitate publică:

a) denumirea asociației obștești de utilitate publică;

b) data eliberării certificatului și numărul acestuia;

c) adresa asociației obștești de utilitate publică;

d) numele și prenumele conducătorului asociației obștești de utilitate publică;

e) data retragerii statutului de utilitate publică.

(3) Datele despre asociațiile obștești de utilitate publică se introduc în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale în modul stabilit de Guvern.

(4) Datele despre asociațiile obștești de utilitate publică sînt accesibile pe pagina web oficială a Ministerului Justiției.

(5) Ministerul Justiției păstrează toate dosarele asociațiilor care au solicitat statutul de utilitate publică. Dosarele conțin toate documentele referitoare la asociație, inclusiv cele depuse la solicitarea statutului de utilitate publică, cele pe care le întocmește Comisia de certificare și cele pe care asociația le prezintă ulterior, pe parcursul activității.”

20. Articolul 32⁴:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pe perioada deținerii certificatului, asociația obștească, fundația și instituția privată sînt obligate să respecte condițiile care au stat la baza atribuirii statutului de utilitate publică.”;

la alineatul (2), după cuvîntul „asociația” se completează cu cuvintele „, fundația sau instituția privată, ”.

21. Articolul 32⁵:

în tot textul, după cuvintele „asociația obștească” se completează cu cuvintele „, fundația și instituția privată”, la cazul gramatical corespunzător;

la alineatul (4), ultima propoziție se exclude.

22. La articolul 33, în denumire și în tot textul, după cuvintele „asociațiile obștești” se completează cu cuvintele „, fundațiile și instituțiile private”, la cazul gramatical corespunzător.

23. La articolul 33¹, în denumire și în tot textul, după cuvintele „asociațiile obștești” se completează cu cuvintele „, fundațiile și instituțiile private”, la cazul gramatical corespunzător.

24. La articolul 33² alineatele (3) și (4), după cuvintele „asociațiile obștești” se completează cu cuvintele „, fundațiile și instituțiile private”.

Art. II. – Legea nr. 581-XIV din 30 iulie 1999 cu privire la fundații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 118-119, art. 556), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, după cuvintele „organizație necomercială” se completează cu cuvintele „, apolitică, care nu acordă asistență politică și nu sprijină nici un partid politic ”.

2. La articolul 9, alineatul (3) se exclude.

3. Articolul 11 alineatul (2):

litera j) va avea următorul cuprins:

„j) structura organelor de conducere a fundației, procedura de constituire, denumirea exactă, precum și structura, competența și durata mandatului organelor de conducere, organelor executive, ale celor de control și revizie ale fundației;”;

se completează cu literele j¹, l¹) și l²) cu următorul cuprins:

„j¹) procedura și termenele de convocare a organelor de conducere ale fundației;”;

„l¹) procedura de adoptare, modificare și completare a statutului;

l²) sursele, modul de formare și de folosire a proprietății și a altor bunuri ale fundației; organul care este în drept să ia decizii cu privire la procurarea, distribuirea și înstrăinarea proprietății.”.

4. Articolul 12:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Înregistrarea fundațiilor, filialelor și reprezentanțelor fundațiilor străine se efectuează de către Ministerul Justiției cu includerea datelor acestora în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale, care este parte integrantă a Registrului de stat al unităților de drept.”;

alineatul (2):

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) în cazul în care fondatorii sînt persoane fizice, se prezintă copiile de pe actele de identitate ale fondatorilor și a membrilor organelor de conducere ale fundației. În cazul în care fondator este o persoană juridică, se prezintă copia de pe statut și extrasul din Registrul de stat al organizațiilor necomerciale;”;

literele h) și i) se exclud;

la alineatul (5), cuvintele „de 3 salarii minime” se substituie cu cuvintele „un salariu minim lunar garantat de stat în sectorul real”;

se completează cu un nou alineat, (7), cu următorul cuprins:

„(7) Pentru înregistrarea modificărilor cu privire la numirea sau alegerea/realegerea conducătorului, fundația prezintă organului de înregistrare, în termen de o lună de la data aprobării hotărîrii, următoarele acte:

a) procesul-verbal/decizia organului competent, conform statutului, de alegere/realegere a conducătorului fundației;

b) copia de pe buletinul de identitate al conducătorului fundației.”

5. La articolul 13 alineatul (1), litera (b) se exclude.

6. Articolul 14 se abrogă.

7. La articolul 15 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu a fost prezentat tot setul de acte indicate la art.12 alin. (2)”.

8. La articolul 18 alineatul (8), după cuvintele „filialele și reprezentanțele fundațiilor străine constituite” se completează cu cuvintele „în conformitate cu prevederile statutului fondatorului”.

9. Articolul 19:

la alineatul (1), sintagma „art. 34-37” se substituie cu sintagma „art. 30-33³”;

alineatele (2) și (3) se exclud.

10. La articolul 22 alineatul (1), litera d) se exclude.

11. La articolul 23 denumirea va avea următorul cuprins:

„**Articolul 23.** Activitatea economică a fundației”.

12. La articolul 25, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Președintele consiliului fundației este desemnat în modul stabilit de statut. Atribuțiile președintelui consiliului fundației sînt stabilite prin decizia consiliului fundației.”

13. Se completează cu un nou articol, 28¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 28¹.** Administratorul fundației (conducătorul)

(1) Administratorul fundației este desemnat în modul prevăzut de statut.

(2) Administratorul fundației are în competența sa următoarele atribuții:

a) organizează și dirijează activitatea curentă a fundației, a subdiviziunilor ei și asigură îndeplinirea deciziilor adoptate de către consiliul fundației;

b) deschide și închide conturi curente și valutare în instituțiile bancare din țară și din străinătate;

c) încheie în numele fundației și semnează fără procură atît în țară, cît și peste hotare, acorduri, contracte și alte acte permise de legislația în vigoare;

d) adoptă hotărîri privind primirea angajaților, încasarea pagubelor, cauzate de către ei și aplicarea sancțiunilor disciplinare;

e) prezintă consiliului rapoarte de activitate și financiare, precum și bilanțul anual al fundației;

f) soluționează alte chestiuni curente.

(3) Prin decizia consiliului fundației, în sarcina administratorului fundației pot fi puse și alte atribuții, necesare pentru buna desfășurare a activității fundației.”

Art. III. – Legea patronatelor nr.976-XIV din 11 mai 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.141–143, art.1013), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 13:

la litera d), după cuvîntul „vizînd” se completează cu cuvintele „încheierea și”;

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) participă, în colaborare cu autoritățile publice respective, la inițierea, elaborarea și promovarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare, restructurare, privatizare și lichidare a întreprinderilor, precum și de cooperare economică a acestora;”;

se completează cu o nouă literă, g¹), cu următorul cuprins:

„g¹) propune, în colaborare cu autoritățile publice și sindicatele, pentru decorare și premiere unitățile economice – membre ale patronatelor și

conducătorii acestora pentru rezultate remarcabile în activitate și contribuții la soluționarea problemelor sociale ale comunităților.”

2. Articolul 16 se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Statutul este semnat de către toți membrii fondatori ai patronatului la momentul constituirii acestuia.”

3. Articolul 17:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Patronatele dobîndesc statutul de persoană juridică din momentul înregistrării acestora în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale, parte integrantă a Registrului de stat al unităților de drept.”;

alineatul (3):

litera d) se completează cu cuvintele „ , precum și copia statutului și procesul-verbal al ședinței organului său de conducere sau extrasul acestuia, în care este consemnată decizia de constituire a patronatului”;

la litera f), după cuvîntul „înregistrare” se completează cu sintagma „în mărime de 90 de lei”;

literele g) și h) se exclud;

la alineatul (5), sintagma „Ministerul Justiției” se substituie cu cuvîntul „Guvern”;

se completează cu un nou alineat, (6), cu următorul cuprins:

„(6) Pentru înregistrarea modificărilor la statut cu privire la conducătorul patronatului, acesta prezintă, în termen de o lună de la data aprobării hotărîrii, organului de înregistrare, următoarele documente:

a) cererea privind modificările referitoare la alegerea/realegerea conducătorului patronatului;

b) procesul-verbal al organului competent sau extrasul acestuia cu privire la adoptarea hotărîrii referitoare la alegerea/realegerea conducătorului patronatului;

c) copia de pe buletinul de identitate al conducătorului patronatului.”

4. La articolul 19, alineatul (1) se completează cu o nouă literă, d), cu următorul cuprins:

„d) nu au fost prezentate actele prevăzute la art. 17.”

5. Articolul 21:

la alineatul (1), literele c), d) și e) se exclud;

alineatul (2) se exclude.

6. La articolul 22 alineatul (2), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) taxele pentru prestarea serviciilor care rezultă din activitatea specificată în scopurile statutare ale patronatului;”

7. La articolul 24 alineatul (2), cuvintele „comisia de cenzori” se substituie cu cuvintele „organul de control”.

8. La articolul 25 alineatul (2), cuvintele „prezenta lege” se substituie cu cuvintele „prevederile legislației în vigoare”.

9. Articolul 28 se exclude.

Art. IV. – Legea sindicatelor nr. 1129-XIV din 7 iulie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 130-132, art. 919), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1:

la noțiunea „sindicate”, cuvântul „organizații” se substituie cu cuvântul „asociații”;

la noțiunea „organ sindical”, cuvântul „regulamentul” se substituie cu cuvântul „statutul”;

noțiunea „organizator sindical” va avea următorul cuprins:
„conducător al organizației sindicale primare”.

2. La articolul 9 alineatul (3) litera b), cuvintele „și sarcinile” se exclud.

3. Articolul 10:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Calitatea de persoană juridică a sindicatului la nivel național-ramural și național-interramural apare din momentul înregistrării lui de către organul de înregistrare în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale, parte integrantă a Registrului de stat al unităților de drept.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru înregistrarea sindicatului, se prezintă, în termen de o lună de la data aprobării statutului, la Ministerul Justiției, următoarele documente:”;

la litera b), cuvântul „copia” se exclude, iar după cuvintele „două exemplare” se completează cu cuvintele „semnat de către fondatorii organizației sindicale”;

se completează cu o nouă literă, e), cu următorul cuprins:

„e) documentul bancar care face dovada achitării taxei de înregistrare în mărime de 90 de lei;”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Pentru înregistrarea modificărilor cu privire la alegerea/realegerea conducătorului sindicatului, sindicatul va prezenta, în termen de 1 lună de la data aprobării hotărârii, Ministerului Justiției, următoarele documente:

a) cererea cu privire la înregistrarea alegerii/realegerii conducătorului sindicatului;

b) procesul-verbal al organului de conducere potrivit statutului sindicatului cu privire la alegerea/realegerea conducătorului sindicatului;

c) copia de pe buletinul de identitate al conducătorului nou ales;

d) procesele-verbale ale structurilor sindicale, parte componentă a sindicatului.”;

se completează cu un nou alineat, (6), cu următorul cuprins:

„(6) Modificările și completările în statutul sindicatului se înregistrează conform aceleiași proceduri și în aceleași termene ca și înregistrarea statutului. Pentru înregistrarea modificărilor și completărilor condiționate de modificarea legislației nu se percepe taxa de înregistrare.”

4. La articolul 16 alineatul (4), cuvintele „poate avea loc doar cu acordul organului sindical (organizatorului sindical)” se substituie cu cuvintele „va avea loc în conformitate cu prevederile Codului muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003”.

Art. V. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la publicare.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la publicare, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) Din momentul intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi realeși toți membrii Comisiei de Certificare.

Președintele Parlamentului

N O T Ă

la proiectul hotărîrii Guvernului "Privind aprobarea proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative"

Proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat de Ministerul Justiției în scopul uniformizării cadrului normativ în materia reglementărilor activității organizațiilor necomerciale (asociații obștești, fundații, patronate, sindicate) prin ajustarea normelor legale la necesitățile și situațiile apărute în practică.

Din aceste considerente, prin proiectul menționat, se propune operarea unor modificări și completări în Legea nr 873-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești, Legea nr.581-XIV din 30 iulie 1999 cu privire la fundații, Legea patronatelor nr.976-XIV din 11 mai 2000 și Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000. De la adoptarea acestor legi, a trecut o perioadă semnificativă de timp în care în viața politică, economică și socială a țării au intervenit schimbări majore și din această cauză actele menționate necesită a fi ajustate la noile condiții, dat fiind faptul că unele prevederi ale acestora împiedică activitatea organizațiilor necomerciale în condițiile nou create.

Proiectul a fost plasat pe pagina web a Ministerului Justiției (directorul "Transparența decizională", compartimentul „Consultații publice”), iar avizul a fost prezentat doar de Ministerul Economiei, care a specificat lipsa de obiecții.

Se prezintă spre examinare și aprobare la ședința Guvernului.

Șef al direcției juridice

Tudor Știrbu
12.02.16.

Tudor Știrbu

M. Oles

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

În vederea realizării obiectivelor și acțiunilor trasate în documentele de politici:

- Punctul 256 *Ajustarea cadrului legal ce reglementează activitatea organizațiilor necomerciale la normele internaționale* din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2014;
- Punctul 260 *Reformarea mecanismului de înregistrare și reînregistrare a organizațiilor necomerciale pentru asigurarea respectării libertății de asociere* din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2014;

Obiectivul general nr.12, punctul 1.2 *Modificarea legislației în vederea asigurării transparenței și a responsabilității OSC* din Planul Ministerului Justiției pentru anul 2014, Ministerul Justiției a elaborat proiectul Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative. Proiectul de lege în cauză, are drept scop uniformizarea cadrului normativ în materia reglementărilor activității organizațiilor necomerciale (asociații obștești, fundații, patronate, sindicate), elucidarea problemelor cu care se confruntă acestea, înlăturarea acestora, precum și facilitarea și intensificarea relațiilor dintre organizații necomerciale și autoritățile statale. La fel, proiectul Legii își propune ajustarea normelor legale la necesitățile și situațiile apărute în practică.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Conștientizând importanța deosebită a dreptului la libertatea de asociere pentru fiecare persoană fizică și juridică (organizație necomercială), precum și atenția acordată la nivel internațional acestui drept (Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04.11.1950), luând în considerare practica Republicii Moldova în aplicarea legii și asigurarea respectării dreptului pe teritoriul statului, Guvernul Republicii Moldova a inclus în documentele de politici drept obiectiv revizuirea prevederilor Legii nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești, Legii nr.581-XIV din 30 iulie 1999 cu privire la fundații, Legii patronatelor nr.976-XIV din 11 mai 2000, Legii sindicatelor nr. 1129-XIV din 07 iulie 2000.

De la adoptarea acestor legi a trecut o perioadă destul de mare, timp în care în viața politică, economică și socială a țării au intervenit schimbări semnificative. Prin urmare, aceste acte legislative necesită a fi ajustate la noile condiții, dat fiind faptul că unele prevederi împiedică activitatea în condiții favorabile și avantajoase a organizațiilor necomerciale. Astfel, apare necesitatea stringentă de creare a unui cadru normativ adecvat în vederea garantării activității eficiente a organizațiilor necomerciale, în special a asociațiilor obștești, a fundațiilor, a patronatelor și a sindicatelor.

Drept urmare, la modificarea și completarea Legii asociațiilor obștești nr. 837 din 17 mai 1996, atragem atenția asupra următoarelor modificări:

1. În primul rând, este prioritară modificarea art. 1 alin (1) care prevede că asociația obștească trebuie să fie fondată din cel puțin 3 persoane fizice/juridice (în prezent numărul minim este de 2 persoane). Această modificare se impune prin faptul că dreptul de asociere implică libertatea de întrunire a mai multor persoane cu scopul desfășurării unei anumite activități, acesta fiind garantul dreptului la libertatea de exprimare. Acest drept implică în sine activitatea mai multor persoane. Astfel, statul se obligă să instituie numărul minim de persoane care pot avea calitatea de membru în cadrul asociației obștești. Această prevedere nu constituie o ingerință în activitatea asociațiilor obștești, dar contribuie la îmbunătățirea managementului asociației și asigurarea desfășurării unei activități mai productive, care va duce la realizarea scopurilor stabilite în statut, ceea ce în final impune stabilirea unui număr de cel puțin 3 membri fondatori ce pot constitui o asociație obștească.

2. În același context, se modifică alin. (2) al aceluiași articol, prin includerea sintagmei „a persoanelor cu dizabilități” în locul celei „de invalizi”, din motivul că, prin termenul „invalid” se înțelege persoană care este inaptă de muncă, iar prin termenul „persoană cu dizabilități” înțelegem acea persoană care are deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse circumstanțe, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți. Prin urmare, modificarea dată anihilează orice posibilitate de interpretare eronată, sintagma propusă încorporând și termenul existent.

3. Oportunitatea amendării art. 3 alin. (2), constă în necesitatea încorporării aspectului transparenței în conținutul obligatoriu al statutului, astfel stabilindu-se clar că statutul asociației este instrumentul de control care guvernează aspectul transparenței în activitatea asociației obștești.

4. Modificarea ce se propune la art.9, alin. (4) are drept scop clasificarea listei actelor care urmează a fi prezentate de către o asociație obștească ce solicită să înființeze filiale și/sau reprezentanțe pe teritoriul Republicii Moldova. Scopul prevederii sus-menționate constă în ineficacitatea dispoziției în cauză, neavând aplicabilitate în practică. Asociația obștească care nu are statut înregistrat, nu poate înființa filiale. Astfel, considerăm irelevantă reglementarea prevederii respective.

5. Art.12 alin. (3) se modifică în vederea existenței unui temei juridic pentru confirmarea calității de membru al asociației.

6. În prezent Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale nu prevede mențiunea referitoare la sarcinile asociației obștești. De aici rezultă necesitatea excluderii din art.16 alin.(1) a lit.(d). Este neargumentată limitarea duratei de activitate a asociației obștești, dat fiind faptul că aceasta are un scop nelucrativ. Considerăm oportun și corect ca aceasta să activeze nelimitat până la survenirea unor condiții obiective, fără indicarea unui termen limitat în lege.

În aceeași ordine de idei prevederile specificate mai sus se aplică și Legii cu privire la patronate, astfel urmează a fi exclus din art. 17 lit. (g) și lit. (h) și completarea art. cu alin. (6).

7. Proiectul Legii conține modificări și la art.16, lit. (g), care constau în evitarea repetării prevederilor specificate la lit. (c) a prezentului articol.

8. La fel se completează și art. 17, alin. (6) și se include în conținutul alin. (6¹), precum și a alin. (9) prevederi ce țin de înregistrarea statutului, a unor norme mai detaliate cu privire la prezentarea de către asociațiile obștești a documentelor cu privire la înregistrarea modificărilor în actele de constituire a acestora și anume: procesele-verbale ale organului competent potrivit statutului. În cazul în care datele prezentate de către solicitant nu sunt veridice, registratorul are dreptul să solicite documente suplimentare.

De asemenea în proiect se stabilesc exigențe referitor la lista exhaustivă a actelor pe care solicitantul urmează să le prezinte organului de înregistrare, în situația în care va solicita înregistrarea modificărilor în Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale cu privire la conducătorul asociației obștești.

9. La art. 18, art. 20, 21 alin.(1) lit. (b), art. 32¹ alin.(1), lit. (b), alin.(3), alin. (9) din Lege se exclude instituția amânării, aceasta având în practică aceleași efecte ca și refuzul înregistrării unei asociații obștești, astfel se va evita aplicarea unui dublu mecanism de neînregistrare a unei asociații. Prin urmare considerăm irelevant păstrarea prevederilor menționate supra.

Dispozițiile de mai sus se aplică și Legii cu privire la fundații, astfel se exclude art. 13 alin. (1) lit. (b), precum și art. 14.

10. Un neajuns legislativ ce se impune în mod necesar, constituie temeiurile de refuz la înregistrarea asociațiilor obștești. Așadar, neprezentarea pentru înregistrare a setului de acte necesar

potrivit prevederilor art.17 din Lege, este un temei de emitere a deciziei de refuz, ceea ce însă nu este prevăzut de către legislator. În acest sens, această omisiunea constituie o lacună legislativă, care necesită a fi remediată prin introducerea listei exhaustive de acte necesare pentru înregistrarea asociației în prevederile art.21 alin. (1), lit. (g).

11. În același context, se impune modificarea art. 23, alin.(1) și alin.(3). După cum am menționat anterior, în prezent Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale constituie o parte integrantă a Registrului de stat al unităților de drept. Scopul modificării a constat în necesitatea ajustării prevederilor cadrului normativ.

Prevederile menționate mai sus, se aplică și Legii cu privire la fundații prin modificarea art. 12 alin.(1) din Lege.

14. Se amendează art. 25, alin. (1), lit. (c), dat fiind faptul că sancțiunea pentru încălcarea acestei obligații nu pare a fi clară. Deși nu există standarde internaționale specifice cu privire la cerințele de raportare, este oportun ca organul de înregistrare să solicite asociațiilor obștești (ca și altor persoane juridice) prezentarea rapoartelor financiare. În plus, este legitim ca organul abilitat să ceară o raportare mai strictă și mai detaliată pentru asociațiile care au obținut statutul de utilitate publică sau au primit fonduri publice. Cu toate acestea, obligația absolută pentru toate asociațiile, indiferent de scopurile lor statutare (publice sau mutuale), de a informa anual autoritatea de înregistrare despre continuarea activității sale, duce la o imixtiune necuvenită în libertatea de asociere și încălcarea Articolului 11 al Convenției pentru Drepturile Omului. În această ordine de idei obligația de raportare anuală va fi executată doar de asociațiile obștești care au obținut statutul de utilitate publică sau au primit fonduri publice în anul precedent.

15. La fel, urmează a fi modificat art.30 alin. (1), 30¹, 31¹, 32, 32¹, 32², 32⁴, 33-33³, cu scopul identificării tuturor organizațiilor necomerciale, asupra cărora se aplică prevederile prezentului capitol și anume statutul de utilitate publică.

16. În același context, art. 31, alin. (2), la fel va suporta unele modificări în vederea respectării principiului independenței decizionale în activitatea Comisiei de certificare și delegarea reprezentanților atât din rândurile asociațiilor obștești, cât și a fundațiilor și instituțiilor private.

17. Concomitent, se impune și modificarea art. 31, alin. (11), alin. (12), art. 31¹ alin. (1), lit. (i) din considerentul că membrii Comisiei de certificare activează pe bază de voluntariat, Comisia neavând un buget separat, astfel aflându-se în imposibilitate de a achita publicarea acestor decizii. Este irelevant de a impune Comisiei obligația de a publica deciziile în timp ce, aceasta nu dispune de mijloace financiare proprii.

18. În același context, este necesar de a modifica și conținutul art. 32¹ alin.(6), prevederile căruia se referă la micșorarea termenului de înștiințare a solicitantului referitor la data stabilită pentru ședință. Se impune micșorarea acestei perioade, dat fiind faptul că termenul de 7 zile este unul prea mare. În practică în acest interval survin foarte multe schimbări. De aceea este necesar de a institui un termen de pînă la 7 zile lucrătoare, care va permite tuturor membrilor să-și planifice programul, fără survenirea ulterioară a unor modificări.

19. O altă problemă abordată în prezentul proiect ține și de temeiurile de refuz la atribuirea statutului de utilitate publică. Așadar, neprezentarea pentru înregistrare a setului de acte necesar, potrivit art.32¹ alin. (1), constituie un temei de emitere a deciziei de refuz, ceea ce însă nu este prevăzut de către legislator. În acest sens, considerăm că aceasta constituie o lacună a cadrului normativ și este oportun de a include această prevedere în cadrul art.32¹ alin. (10).

20. În același timp, menționăm necesitatea introducerii unui art. nou și anume 32³, în vederea specificării tuturor datelor care trebuie specificate în Registrul de stat al organizațiilor

necomerciale.

Cu referire la modificările și completările la Legea nr.581-XIV din 30.07.1999 cu privire la fundații, menționăm câteva momente esențiale:

1. Se modifică art. 1 cu includerea noțiunii de apolitică, pentru a specifica clar faptul că fundația nu poate desfășura activitate politică.

2. Art. 9, alin. (3), urmează a fi exclus, dat fiind faptul că cerința exagerată cu privire la patrimoniu după toată probabilitatea va descuraja utilizarea fundațiilor ca formă instituțională nonprofit. Cerința exagerată cu privire la cuantumul capitalului în cele din urmă are un impact advers asupra utilizării optime a capitalului social, din considerentele că ar putea descuraja persoanele care doresc să-și investească timpul, ideile și resursele în desfășurarea unor activități de utilitate publică prin intermediul unei organizații fără membri. Recunoscând impactul negativ al cerințelor exagerate cu privire la patrimoniu, un șir de țări au optat să nu stabilească cerințe minime cu privire la patrimoniul fundației.

3. În același context la art. 11, lit.(j), lit. (j¹), lit. (l¹), lit. (l²) se propune un nou conținut care reflectă mai amplu și mai detaliat ordinea în care organele de conducere ale fundației urmează să se organizeze. În vederea uniformizării legislației, se specifică și lista mențiunilor care trebuie să fie încadrate în statut. Aceste modificări vor servi drept o garanție pentru solicitanții care doresc să înregistreze o fundație.

4. La fel, art. 12, alin. (2) lit. e) se propune în redacție nouă. Considerăm, oportună includerea acestor exigențe legale, deoarece la constituirea fundațiilor a căror fondator/fondatori sunt persoane fizice și juridice, aceștia, urmează să prezinte organului de înregistrare setul complet de acte care atestă identitatea acestora, precum și legalitatea adoptării de către aceștia a actelor în calitate de fondatori a fundației.

5. La art.12, alin. (2) se exclude lit. (h) și (i) pe motivul că actele respective sunt desuete și nu se mai aplică în practică.

6. Este relevantă modificarea art.12, alin.(5), dat fiind faptul că taxele prevăzute pentru înregistrare par să fie prea mari, nu sunt consecvente cu caracterul nonprofit al fundației și ar putea servi drept un impediment pentru crearea fundației. În calitate de practică bună internațională, taxele de înregistrare sunt stabilite la nivel minim sau simbolic.

7. Concomitent se impune completarea art. 12 din Lege cu alin. (7) care să stabilească exhaustiv lista actelor necesare pe care fundația urmează să le prezinte organului de înregistrare în situația în care în cadrul fundației s-a modificat conducătorul.

8. Se modifică art.15, alin. (1), lit. (b), în scopul uniformizării legislației, precum și evitării comiterii fraudelor și a încălcărilor ulterioare.

9. Propunem completarea art.18, alin.(8), dat fiind faptul că atât filialele, cât și reprezentanțele fundațiilor străine, fiind subdiviziuni ale fundației, trebuie să se înregistreze potrivit prevederilor statutului fondator.

10. Art. 19, alin. (1), prevederea „art.34-37” se substituie cu prevederea „art.30-33³”. Această propunere vine să ajusteze reflectările din Legea nr. 837-XIII din 17.05.1996 cu privire la fundații, la normele actuale ale Capitolului 5 a Legii cu privire la asociațiile obștești, în partea ce ține de atribuirea statutului de utilitate publică a fundației. Considerăm necesar de a exclude alin. (2) și (3) din articolul 19, deoarece aceste norme legale se dublează, reglementându-se și în textul Legii nr. 837-XIII din 17.05.1996 cu privire la asociațiile obștești.

11. În opinia autorilor, prevederea de la art. 22, alin. (1) și anume lit. (d) din Lege urmează a fi exclusă, deoarece art. 11, alin. (2), lit. (b) prevede sediul fundației ca element

obligatoriu al statutului fundației și orice schimbare a sediului fundației se prezumă ca modificare a statutului. În acest sens, art. 12, alin. (1) al Legii prevede că înregistrarea fundației se efectuează de către Ministerul Justiției. Astfel, prin intermediul proiectului de Lege evităm o dublă activitate, atât din partea fundației, cât și din partea Ministerului Justiției.

12. Se modifică denumirea art. 23, în vederea uniformizării legislației și stabilirii unui mecanism eficient de verificare a legalității activității fundației.

13. Legea necesită a fi modificată și în partea ce ține de competența organelor de conducere ale fundației. Art. 24 prevede că Consiliul („Consiliul de directori”) este organul suprem al fundației. Art. 27 stabilește atribuțiile Consiliului, în timp ce art. 25 („Membrii consiliului de conducere”) face trimitere la „Președintele” fundației, care posibil se referă la Președintele Consiliului de conducere. Legea nu menționează atribuțiile Președintelui (consiliului de conducere), ceea ce ar putea crea confuzii în privința relației dintre Președinte și consiliul de conducere. Legea trebuie să menționeze atribuțiile și responsabilitățile Președintelui și astfel să ofere claritate cu privire la relația dintre Consiliu și Președinte. În această ordine de idei se propune modificarea art. 25, alin. (6), care va stabili atribuțiile Președintelui Consiliului fundației.

14. Introducerea unui nou articol, anume art. 28¹ se argumentează prin necesitatea reglementării exprese a atribuțiilor administratorului fundației (conducătorul), pentru a delimita clar ce sarcini are fiecare organ în cadrul fundației.

Cît privește modificarea și completarea Legii patronatelor nr. 976-XIV din 11 mai 2000, atragem atenția asupra următoarelor momente:

1. Modificările și completările la art. 13, lit. (d) au fost operate cu scopul identificării faptului că patronatele acordă consultanță nu doar la rezilierea contractului, dar și la încheierea acestora. Tot în acest context, în cadrul articolului sus-numit se completează lit. (e), precum și se includere un nou aliniat, alin. (g¹) în vederea atribuirii patronatelor mai multor drepturi în partea ce ține de relația acestora cu organele administrației publice și sindicatele.

2. Se remarcă necesitatea completării art. 16, alin. (3) din Lege, în măsura în care la constituirea asociației patronale, statutul acesteia să fie semnat de către toți fondatorii patronatului, întrucît la prezentarea actelor organului de înregistrare, acestea nu trebuie să creeze dubii cu privire la autenticitatea acestora.

3. La fel, considerăm relevant completarea art. 17, alin. (2), alin. (3), lit. (d), lit. (f) referitor la lista exhaustivă a actelor pe care fondatorul unui patronat urmează să le prezinte organului de înregistrare, iar adițional fondatorii patronatelor vor prezenta Ministerului Justiției în momentul înregistrării copiile actelor de constituire ale acestora, precum și procesul-verbal al organelor de conducere ale fondatorilor (persoane juridice). Deci, extinderea listei actelor care urmează a fi prezentate la momentul înregistrării asociației patronale, va confirma legalitatea desfășurării ședințelor organelor de conducere, precum și valabilitatea hotărîrilor adoptate.

4. Se modifică și alin. (5) a art. sus-menționat. În prezent există modelul unic al certificatului de înregistrare (Hotărîrii Guvernului Nr. 275 din 10.04.2009 cu privire la modelele unice ale certificatului de înregistrare a organizației necomerciale și certificatului de stat), care urmează a fi aprobat de către Guvern. Prin urmare este necesară modificarea în vederea uniformizării cadrului legislativ.

5. La art. 19, alin. (1), lit.(d) din Lege, urmează a fi inclus un nou temei de refuz și anume în situația în care nu au fost prezentate organului de înregistrare toate documentele prevăzute la art. 17 din Lege, în asemenea situație Ministerul Justiției să posede temei legal pentru a refuza înregistrarea patronatului.

6. În același timp, la art. 21, alin. (1), lit. (d), (e) și alin. (2) din Lege urmează a fi excluse. Se consideră inoportun ca asociațiile patronale să prezinte anual organului de înregistrare darea de seamă cu privire la continuitatea activității acestora și mai mult ca atât, drept urmare a reprezentării acesteia timp de 2 ani consecutiv, organul de înregistrare urmează prin hotărârea instanței de judecată să excludă din Registrul asociația patronală respectivă. Considerăm că prezentele prevederi, constituie o ingerință în activitatea internă a organizației, astfel, respectivele acțiuni reprezintă o limitare nejustificată a libertății de asociere.

7. La fel, considerăm necesară modificarea art. 22, alin.(2), lit. (d), dat fiind faptul că, în practică, toate serviciile care rezultă din activitatea specificată în scopurile statutare a patronatului, sunt efectuate contra plată.

8. Considerăm pertinentă completarea la art. 24 a alin. (2), cu scopul de a evita limitarea persoanei în dreptul de a stabili numărul membrilor organului de control. Prevederea actuală din Lege impune o obligație ca organul de control să fie Comisia de cenzori, care de facto pentru a activa trebuie să fie formată din doi membri. 9. În ceea ce privește art. 25, alin. (2), este oportun ca încetarea activității să fie reglementată de prevederile legislației în vigoare, dar nu de statutele patronatelor, deoarece prevederile Codului se aplică și patronatelor. Astfel pentru a evita dubla reglementare a prevederii se impune modificarea aliniatului dat.

10. De asemenea urmează a fi exclus din Lege art. 28, din motivul că acesta reglementează modalitatea prin care o asociație patronală urmează a fi radiată din Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale. Ar fi corect ca modalitatea de dizolvare și radiere a asociației patronale să fie reglementate doar de prevederile Codului Civil.

Prezentul proiect de lege include modificarea și completarea Legii sindicatelor nr.1129-XIV din 07 iulie 2000 din următoarele perspective:

1. Art. 1 din Lege urmează a fi ajustat la exigențele legislației în vigoare și anume sintagma „organizație obștească” să fie substituită cu sintagma „organizație necomercială”, deoarece conform prevederilor articolului 181 din Codul Civil, persoanele juridice cu scop necomercial sunt definite de către legislator cu termenul de organizație necomercială. Din aceste considerente se impune ajustarea articolului 1 la dispozițiile Codului Civil.

2. Potrivit art. 10 alin. (1) din Lege, se reglementează raporturile juridice cu privire la înregistrarea sindicatului. Astfel, aliniatul se completează cu norme care permit fiecărei structuri sindicale de a se înregistra individual la Ministerul Justiției și prin urmare, alin. (5) din prezentul articol ar trebui exclus, dat fiind faptul că acesta indică expres obținerea personalității juridice a organizației sindicale primare, a centrului ramural teritorial, precum și a centrului sindical interramural teritorial în baza statutelor centrelor naționale ramurale și respectiv, centrelor naționale interramurale înregistrate la Ministerul Justiției.

3. De asemenea, art. 10, alin. (2), lit. b), lit. e) urmează a fi completat cu lista actelor necesare de a fi prezentate la momentul înregistrării la Ministerul Justiției. Considerăm binevenit de a include în prezenta Lege, prevederea cu privire la dovada achitării taxei de stat pe motivul că, toate organizațiile necomerciale stabilite la articolul 181 din Codul Civil, au obligația înregistrării statutelor acestora la Ministerul Justiției, precum și înregistrarea modificărilor în actele de constituire ale acestora de a plăti taxa de stat. Prin urmare, pentru a nu crea eventual inegalități la momentul înregistrării organizațiilor necomerciale, urmează a fi stabilită obligația sindicatelor de a achita taxa de stat. La fel, urmează să fie reglementată lista actelor necesare referitoare la înregistrarea în Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale a modificărilor cu privire la alegerea/realegerea conducătorului sindicatului.

4. În final, considerăm benefic completarea și a art. 16, alin. (4). Modificarea se impune prin necesitatea evitării dublei reglementări, deoarece prevederile referitoare la desfacerea contractului individual de muncă prezente în lege, cad sub incidența Codului Muncii.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu atrage cheltuieli financiare suplimentare.

Impactul proiectului

În același context, drept urmare a adoptării prezentului proiect, se va crea un cadru normativ adecvat în vederea garantării activității eficiente a organizațiilor necomerciale, în special a asociațiilor obștești, a fundațiilor, a patronatelor și a sindicatelor.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect, Guvernul, în termen de 3 luni de la publicare, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Consultarea proiectului și respectarea transparenței în procesul decizional

În scopul respectării prevederilor legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, Proiectul a fost plasat pe paginile web ale Ministerului Justiției (directorul „Transparența decizională”, compartimentul „Consultații publice”), și pe portalul guvernamental particip.gov.md. Avizul a fost prezentat doar de Ministerul Economiei, care a indicat lipsă de obiecții.

Viceministru

Nicolae Eșanu